

NAPLÓ

Előfizetési ár:

Egész évre 4 K
Fél „ 2 K | Egyes szám ára 4 fill.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor.

FELELŐS SZERKESZTŐ

ZOMBORY BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHÁNY-UTCA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Véres zendülés a toloncházban!

Léha és züllött...

(G. B. Z.) A magyar nemzet minden időben mulató nemzet volt. Tragikus időkben is borba és muzsikaszóba fojtotta a bánatát. Antik szálló-igévé vált: „sirva vigad a magyar!”

A Bach-korszakba bizonyos keserű humor járta. A börtönök telve voltak a magyar nemzeti függetlenség legkiválóbb harcosai. Kufsteinban könnyező magyar nők karjain csörgött a rabbilincs és mi a pinceszék fenekén, a halálos büntetés terhe alatt tiltott magyar nóták mellett sirattuk őket.

Hej, de ez a sirva-vigadás más volt!

Ma lényegében is, formában is hatalmasan megváltozott.

Az ország egykori fővárosa, a régi Pest, németté átgyurt lakóival elfünt. Mikor a Rókus-kórházat építeni kezdték, lamentáltak az öregek: „Mi a frányának építik, oda messze pokolba, a városon kívül azt a kórházat, egyenest az Isten háta mögé?”

A főváros lakossága azóta meghuszosorodott. A Rókus már alkalmatlan itt a város kellős közepén. A régi Pest helyén egy óriás tündér város lett, monumentális palota-sorokkal. Legszebb városává lön az európai kontinens világvárosainak. Szépességét, fényét megcsodálja még az angol, francia, német világpolgár is.

És Pest „magyar” lett.

De milyen magyar!?

A legnagyobb szerencsétlenség az volna a magyar fajra, ha a nemzet jellemét valamely ethnográfus pesti tapasztalatok alapján írná meg.

A fővárosban nem ismerünk rá se a magyar fajra, se a magyar nemzeti jellemre, se a magyar közérkölcökre.

Budapest fölépült, világvárossá lett, de ez a szép főváros minden, csak magyar nem. Nem magyar pedig olyan értelemben, amint egy fővárosnak a nemzet sajtóságait visszatükrözni kell.

Kész veszedelem, hogy ma vezérszerepet játszik.

Egész vezető-szerepe hamis.

Nem képviseli a magyar gondolkozást, a magyar közvéleményt.

Irodalma, művészete szecsessziós, modern, de nem nemzeti, nem értékes és nem egészséges.

A főváros nyomorral küzd. A rettenes

drágaság szinte elviselhetlen. Még az ugynevezett jómódu ember sem lakik jól.

Azért mégis az egész Budapest mulat. Minden új ház sarkán egy kávéház, korcsma, vagy mulatóhely nyílik meg. És mindig tele van.

A kereskedők a kávéházban kötik az üzleteket. Itt készül a sajtó, a művészet, a politika, még a házasság is.

A kabarék gomba módra szaporodnak. A fényezés undorító. Nyomor és dárídó, ez a két óriás ellentét, testvérek lettek.

És ilyen az irodalom is. A költészet egyszerűen mocsaras. Petőfi, Dankó poézisa unott, unalmas. A Bánk-bánok üres ház előtt mennek.

A „Nánin”, a „Iencsén” mulatnak a zsúrok.

És vigaszkep fölhangzik a mélabus nóta, méltóan a kor szelleméhez ilyen alakban: „nem vagyok én egész züllött, csak egy kicsit léha...”

Ezen vigad most sirva a magyar. Nem a magyar, hanem a „magyar főváros”.

Ez a furcsa önvigasztalgatás a szomorú jele annak, hogy bizony a főváros züllött és léha.

Minden, csak magyar nem.

És a magyar lélek megborzad e szomorú jelenségek fölött!

Temetés után. A hivatásának áldozatául esett póstatisztet fényesen temették el. Hangzatos szónoklatok, temérdek virág, elismerés minden oldalról. Az özvegy és a négy kis árva megkapják szegény édes apjuk egész fizetését — 2000 azaz kétezer koronát — évenként s azzal letűnnek, nyomoroghatják tovább végig az életet. Az állam a kincstár nagyon sok érdemtelen alaknak ad horribilis összegeket, kegydíj, végkielégítés stb. cimen. A kötelességteljesítésnek e szegény, becsületes hősét, aki a csatatéren, a legnyomorultabb emberi munka közepette esett el, jobban, sokkal jobban kell értékelni, mint a sok naplopó strébert! A miniszter ezt belátva, értesülésünk szerint újabban még egy, évi 1200 koronával dotált póstamesterneői állást is ajánlott föl az özvegynek. Mindenesetre el kell ismernünk Kossuth Ferenc igaz, jóindulatu, humanus voltát.

Mégis mozog a föld. Megmozdult a föld, megindult a tenger és Déloaszország legszebb vidékeit tönkre tette. Elpusztult Kalábria és a szép Messina. Kő-kövön nem maradt. Pusstult az emberek tömege százezrivel. Szerencse, hogy már túl vagyunk a bibliai koron, mert még ezt is a nép rosszasága fölötti istenharagjának magyaráznák a papok. Térjünk magunkba! Hatalmas a természet és mi emberek

nyomorult porszemek, apró játékszerek vagyunk a sors kezében!

Ne temere. Így kezdte meg a nagy csalhatatlan belekotnyeleskedését a magyar belügyekbe s miután ezzel sikerült alapos harcokat fölidézni, hát folytatta a tót papok védelmezésén. És eljutottunk odáig, hogy ma már ismét kezd a magyar társadalom felekezeti csoportokra oszlani. Vajjon mikor nő ki már társadalmunk a felekezetieskedés gyermekruháiból? Mikor leszünk már végre nagykorúak?

Vidéki színészetünk bajai.

i.

Szinügyi választmány.

A kulturát legjobban a színművészet van hivatva terjesztetni. Ezt már minden nemzet fölfedezte s ezért minden államban hathatósan támogatják a színészetet, csak nálunk mostohagyermek ez még az államhatalomnak és társadalomnak egyaránt.

Nem panaszkodhatunk a fővárosi állapotok ellen, ámbar itt is sok kívánni való lehet; de vidéki színművészetünk valósággal nyomorog és még csak a kellő jóindulatot sem látjuk ennek megmentésére.

Minálunk mindenre van pénz. Mindent támogatunk, csak a nemzeti érdekeinket, irodalmunkat, a magyar nyelv egyedüli terjesztőjét, kizárólagos előmozdítóját, a vidéki színművészetet nem. Erre nincs pénz!

Koldusország vagyunk! Mert csak ott áldozunk, ahol a nevünket az ujságokban fitogtatják. Nekünk nem elég klasszikus a magyar irodalom. Mi szépet és nagyot élvezni csak külföldön tudunk. Hadd lássa ez a rongyos Európa, hogy mi művelt magyar urak vagyunk!

Pusztuljon minden, ami magyar, mert ezt nem ismeri a külföld. De mi ismerünk mindent, a mi külföldi.

Igy gondolkozik, így beszél és cselekszik a magyar. És akkor legyen nemzeti irodalom; akkor éljen meg a magyar művészet!

A legrongyabb német nagyközségnek állandó színháza és egész éven át működő s ott megélt társulata van. Nálunk, a fővároson kívül, nincsen olyan város, ahol egész éven át megélhette egy szintársulat. Mi csak a hencseregben vagyunk magyarok, de ahol igazán szolgálni kellene a nemzeti kultúra érdekeit, ott elkezdünk számítgatósan kalmárkodni.

Ismerünk milliomosokat, akik ezreket (tiz-és százezreket dobálnak el lóra, kártyára, de még élő lény nem látta őket színházban.

Kiváncsi mindenki arra, hogy nagy (20-30, sőt több ezer lakósu) városainkban mért nem tud boldogulni egy-egy 50-60 tagu szintársulat?

Megsugjuk! a főnti ostobaságon kívül legnagyobb hibája vidéki művészetünknek: a **szinügyi választmány**, vagy **szinügyi bizottság**.

Vidéki városainkban alakulnak tehetősebb em-

berekből, befolyásosabb individuumokból fönti hangzatos című kerékkötők, melyeknek főhivatásuk a direktorral szemben nagyképűsködni, követelődni; ingyen színházba járni; az igazgató üzleti ügyeibe beleavatkozni; színpadra, öltözőkbe betolakodni; színésznőkkel szemben szemtelenkedni; fizetéseket, szerződéseket megállapítani: szereposztást, műsort önkényűleg, intelligencia és művészeti érzék nélkül rákényszeríteni a szegény, áldozati bárány szerepét játszó igazgatóra.

És ha a közönség a *színiügyi mi a fenének* ostobaságait nem veszi be, ők a legelsők, akik elítélik a szegény direktort, akit egy pillanatra sem támogattak semmivel sem, csak mindennel megterhelték és megnehezítették helyzetét. És ha valakire ők kimondták *szesz-élyes* ítéletüket, az elvesztette — pénzén kívül — örökre abban a városban lába alatt a talajt.

Mindenekelőtt, ha a kormány segíteni akar vidéki színművészetünkön, akkor első sorban verje széjjel a színiügyi bizottságokat és hagyja rá a szegény direktorra, hogy az boldoguljon úgy, ahogy legjobban tud. Menjen tönkre a saját — de ne más — jóakaratóból!

Véres karácsony.

— Lázadás a toloncházban. —

Vérben fürdött a rendőri kard.

A béke, a szeretet ünnepélyének éjjelén a toloncház rémesen fehér falait jalkiáltás verte fel. Egy ember, egy felebarátunk, kit a végzet a társadalom szemétdombján kergetett, életéért könyörgött, összekulcsolt kezekkel, vértől habzó szájjal, nyomorult léteért esdeklített. Élni akart. Élni. De nem volt kegyelem. Mert akitől kegyelmet várt, nem volt más, mint az élesre kifent rendőri kard, mely csak akkor örül, akkor tesz eleget — kötelességének, ha ártatlan ember vért, piros ember vért ihat és benne fürödhet. A rendőri kard megtette kötelességét, egy embert, ha úgy tetszik egy csavargót halálra sebzett. Az ember, a csavargó talán már nem is él. Ez ugyan mellékes, — mert minálunk ahol a jog, a törvény, az igazság csak írott malaszt, — egy csavargóval több vagy kevesebb az teljesen — mindegy.

A véres esetről a következőket jelentik:

A 3-as számú terem.

A toloncház 3-as számú terme a notorius csavargóknak téli Rivierája. Megesik gyakran, hogy ebben a teremben 60—70 ember is „kítelel“, mert hisz' kapunk élelmet, no meg nem kell dideregniök. Ez is valami.

A 3-as számú teremnek 1908. december 3-ikától Garagos Géza, Dr. Garagos István volt fővárosi orvosnak, 34 éves elzülött fia volt a lakója.

Karácsony másodnapján a „szaktársak“ valami felett összeveszttek és verekedésük a hajnali órákig elhúzódott. A nagy lármára a toloncházi rendőrök figyelmes lett és a 3-as számú teremhez sietett, annak ajtaját kinyitotta. Alig hogy ezt megtette, Garagos Géza a folyósóra ugrott és a kulcsár többszöri felszólítása dacára a terembe visszamenni nem akart. Erre a rendőrökül Garagost a rendőrség fogházába kísérte át.

Leütött rendőrök.

Garagos a rendőrség fogházának 5. számú cellája előtt megállt és vizet kért. Ezen kérésének az őrszolgálatot teljesítő rendőr eleget is tett. De alig, hogy a rendőr a vizet Garagos-

nak átnyújtotta, Garagos a rendőrt úgy vágta fültövön, hogy menten összeesett. Azután Garagos átrohant a toloncházba, de a bejáratnál őrt álló rendőr utját állotta. Ezzel is hamar végzett, őt is leütötte.

Dolgozik a rendőrkard.

Garagos Géza végre felért — a toloncház földszintes folyosójára. De akkor a többi rendőrök, — számszerint négyen — kik kollegáiknak insultásáról már értesülve voltak, a teljesen védtelen emberre kivont kardokkal rátámadtak és a *szó legszorosabb értelmében Gézát összeapritották*. Garagos összetett kezekkel könyörgött — a rendőröknek, hogy ne öljk meg, de a fehér lószörbokrétság kozákok kegyelmet nem ismertek, hanem addig kaszabolták, amíg szuszszal birták. Garagos a rendőri kard csapásai alatt eszméletét elvesztette és *majdnem két órán át fektet — saját véreben*. S amikor már majdnem teljesen elvérzett, a rendőrök kegyelméből négy házi munkás a rendőri fogházba átszállította.

A csavargók fellázadnak.

A reggeli órákban lezajlott kozákságnak egy pár szemtanuja és nagyon sok fültanuja volt. A szemtanuk a polgáriosztály és a fültanuk a 3-as számú terem lakói voltak. Az utóbbiak a terem ajtaját felfeszítették, a folyósóra kirohantak és „gyilkosok“ „megöltek egy embert“ kiáltásokkal illették a rendőröket. A csavargók oly fenyegető magatartás tanusítottak, hogy a toloncházi rendőrelőőr a laktanyaörségért küldött. Az örség (12 rendőr és egy rendőrelőőr vezetése mellett) kivont karddal megjelent a „lázáadás színhelyén“ és a „lázádat“ egy pár kard suhintással elfojtották.

Garagost elszállítják.

Délelőtt 11-órakor egy mentőkoesi begördült. Garagosért jött. Garagosért, akit a brutális rendőrkard összevagdalt A rendőri fogház 5-ös számú cellájának vasajtaja megnyitott. Kevés idő elmultával négy házimunkás egy összekötözött, bepolyázott embert hoztak — hordágyon. S betették a mentőkoesiba. A kocsit az udvarból kigördült. Vitte, vitte a rendőri kard áldozatát, Garagos Gézát, oda, ahol az élőhalottak élnek szomorú világukat, ahol nincsen öröm, hanem csak örökös bánat, szomorúság Elvitték Garagos Gézát a Lipótmezőre, mert ezt így kívánja a jog, a törvény és az a bizonyos igazság! —

Megbékülés.

*Gyere én édes kis nyíló virágom,
Csitítsd le csókjaiddal lelkeket,
Annyit kel tünni ezen a világon,
Nem bízom egyedül nem, nem már látom.
Hadd legyek veled.*

*Csókod megbékít, kiengesztel engem,
A lázongásom lassan elpihen
S újra bízom, hiszek az emberekben.
Bárha annyiszor a zsákmányuk lettem.
Van, van még hitem.*

— *Nézd bucsuzik a nap, száll-száll az alkony
Piros rózsák égnek az ablakon,
Csókold meg utoljára ma az arcom
És aztán alszom felejték és alszom,
Tán jobb lesz majd a holnapom.*

Peterdi Andor

Budapest mint világváros.

(Beolvadni készülnek a környékbeli községek.)

*Jövendölés:
A székesfőváros száz év
mulva Európa legszébb
világvárosa lesz!*

Ha a régi jó pesti polgárok most feltámadnának, ott, az egykori „világ végén“ a keresési sirkertben, amely szerintünk majd legközelebb volt Kerepeshez, mint Pesthez, egyszerűen azt hinnék, hogy valahol Chicágóban vannak. Látván pedig az óriás palota sorok közt száguldó villamost, tiszta magyar feliratokkal, azt gondolnák, hogy az ördögök üzük velük a játékukat.

Emberi fogalmat egyszerűen meghalad az a szédítően rohamos gyorsaság, mely Pestről négy évtized alatt ezt a megbámult csodaszép világvárost megalkotta és a régi rendi Magyarország posványos fészkeiből a mai alkotmányos modern Magyarország páratlan remek székvarosává tette.

Nem az elfogult magyar büszkeség és sovízta tulás állítja, de azok mondják, akik a kultur országokból elindultak Magyarországra, hogy ilyen kies szegényes fekvésű, rendezett szép és új főváros nincs az egész világon. Intézményekben, szokásokban egy s másban lehet még benne valami a „kelet“-ből de építkezése felülmul mindent. Nincs meg benne Chicago, Filadelfia, New-York ridegsége, ahol minden téglá az üzleti célszerűség és a tulzsfoltóság hatását kelti az emberben. Budapest egy hájos poézis. Ujabb, mint Páris, regényesebb, mint Berlin, egészségesebb, mint London, melegebb, mint Szentpétervár, vidámabb, mint Róma, festőibb, mint Bécs.

Immár közel áll a megvalósulás stádiumához az, hogy Budapest területben megint hatalmasan gyarapodik és új kerületeket kap.

Akik a székesfővárosnak, mint nagy modern világvárosnak a sorsát szívükön viselik, komolyan foradoznak azon, hogy Ujpest, Rákospalota, Erzsébetfalva, Kispest, Budafok, mint a főváros új kerületei véglegesen beolvadjanak és Budapesthez csatoltassanak. Nincs semmi értelme különben sem, hogy ezek a községek, amelyek Budapesttel immár jóformán összevannak építve és a főváros adja nekik a lüktető erőt, mint külön községek szerepeljenek. Valósággal operett-szerű ma már, hogy külön közigazgatással bírnak. Nekik is előnyesebb és a fővárost egyszerűen a legelső világvárosok közé emeljék.

A terv megvalósulásának, ha vesszük, mi sem áll utjában és egy napon azt vesszük észre hogy Magyarország fővárosa két millió polgárt fog számlálni tizenöt-husz kerslettel. Ezzel a magyarság szupremációját is biztosítanánk és jöhetnének egész bátran a nemzetiségek különböző dákó-román és szláv hőbertjaikkal, hekuba nekünk ahol egy-két millió lakású, szívvel lélekkel magyar világváros dominálja a helyzetet.

Csak a közérkölesök megtisztítását kellene még zászlójukra írni a világvárossá alakulás lelkes bajnokainak. Orvosolni a szép Budapestnek azokat a hibáit, amikkel mai vezéreinkünk foglalkozik. Ezt különben elhozzák az idők!

Félreértés.

(A nemzeti kaszinóban.)

Egy képviselő: No, mi lesz a bankkal?
Szemere: Ha van makaó partner, adom!

Szita Flórián

üzlet adás-vételi irodéja

Budapest, VII., Hársfa-utca 18. szám.

Közvetít: Magánkutatás és házasságokat szigorú diszkréció alatt. Szálloda, Kávéház, Vendéglő, Fűszer, Szatóc, Korcsma, Pálinkamérés, Kávé- és Tejszarnok, Hüvelyes- és Dohány- és Birtokok eladását, valamint azok bérbeadását helyben és vidéken.

DR. HÖNIG IZSÓ

Villanygyógyító- és Röntgen-intézete.

Elektromágneses gyógyítás.magas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógy módok
BUDAPEST, IV., Károly-körút 24. I. e. 1. Lift.

Telefonszám 102-39.

Bevált gyógyimód minden idült bajnál.

Uj FINSEN-féle ivlámpafürdők

sikerrel alkalmazva szivbajok, véredényelmesedés, szívzorongási rohamok, szivizombajok és ideges szivbaj ellen.

Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kívánatra prospektus.

Szegénylegény-irodalom.

Immár a második büntett, amelyet a ma divatos irodalmi művek alapján követtek el. Az újpesti és a székesfehérvári rablótámadásokban nem nehéz fölfödözni a nagy angol detektív és ennek nyomán támadt magyar tatárpéter-irodalom utasításait.

Valamikor — még a régi jó világban — 15 krajcárért árulhatták Rózsa Sándor, Savanyu Józsa, Rinaldó Rinaldini és társaik élettörténetét. Igaz, ezt is olvasta egy csomó ember. Hogyan lehet azonban az, hogy akkor nem volt képes annyi ember lelkét megmérgezni e szennyirodalom, mint ma?

Magyarázata egyszerű!

Rózsa Kálmán, Bucsánszky stb. szomorú emlékü kiadványait, a régi szegénylegények történeteit jóformán dugva árulhatták. Nem hirdették azokat föltűnő falragaszokon, újságok nem emlegették irodalmi színvonalukat, hanem ugyancsak lerántották úgy a szerzőit, mint kiadóit. Azonkívül drága volt egy-egy füzet. Nagy pénz volt akkor egy könyvért 15 krajcár.

A mai rablótörténetek ára 10-50 fillér. Öles falragaszok hirdetik, ékesen lefestve rajta, miként kell a pénzt nem adó bácsit bezárni, agyonlőni. Belül meg a könyvecskében olyan ügyesen meg van magyarázva, hogyan és merre lehet megszökni. Miként lehet a földi igazságszolgáltatás büntetése elül kitérni, hogyan lehet konok tagadással, kellő elővigyázattal kikerülni a börtönt.

A régi történetek nem voltak ilyen ügyesen megírva. Nem volt bennük olyan aprólékos gonddal megmagyarázva minden szükséges tudnivaló a rablógyilkos-jelölt teendőire nézve. Szóval nem volt irodalmi becsük, nem volt irodalmi színvonaluk. Nem voltak tankönyvek. Igazán csodálkozunk, hogy a mostani munkák még nem kapták meg a miniszteri engedélyt és nem használják még egyik iskolában sem tankönyvül, még az előkészítő tanfolyamokon és a magániskolák némelyikében sem.

Pedig, amint látszik, a hatóságok valóságos pártfogolják őket. Az összes dohánytözsdek, könyvkereskedések, ócska könyvárusok kirakatai telve vannak velük. A lapok legnagyobb része detektív-történeteket, rablóregényeket közöl. Ez a főoka, hogy nem támadja kellő erővel és határozottsággal a sajtó e szennyirodalom.

Jónevű írók, hírlapírók, sőt hatósági közegek is szolgálják a szegénylegény kultuszt, mert ez jól fizet. A hatóságok és maga a társadalom is tehetetlenül nézi, miként hódít, miként tereli bűnre a gyengelelkűeket, miként gunyolja ki a becsületet, az erényt, az igazságszolgáltatást ez az új irány.

Ha becsületes művekkel nem tudjuk olvasáshoz szoktatni a népet, akkor inkább felejtsek el a betűvetést, minthogy ilyen személynomatványokkal vissza engedjük őket térni a régi szegénylegény világba. Itt csak statárium segít!

Kegyeltenség.

— No azzal a fehérvári rablógyilkossal érdeme szerint elbántak. Széttűzték a koponyáját és kitiporták a beleit.

— Én nagyobb bűnhődést is tudtam volna számára kitalálni.

— Ugyan?

— Elküldtem volna egy szocialista gyűlésre, védeni a pluralitást.

Színház és Művészet.

Téli tárlat. A Múcsarnokban levő téli tárlatot vasárnap, e hó 17-én zárják be. Az utolsó sétatárlat csütörtökön, 14-én lesz. A tárlatot harmincezernél többen látogatták és a vásárlás meglehetősen élénk volt. Az igazgatóság fölkeri azokat, akik a sorsoláson nyertek, hogy a bezárás napján vitessék el az általuk nyert tárgyakat ellenkező esetben elveszítik az arra való igényüket.

A Nemzeti Színházban ma *Essex gróf*-ot adják. Az előadás 1/2 8-kor kezdődik.

A Vigszínház e héten fogja bemutatni Bernstein Henry új szenzációs színművét „*Israel*“-t. A darabnak egyetlen női szerepét *Gazsi Mariska* fogja kreálni. Játsszanak még a darabban: Hegedűs Gyula, Fenyvesi Emil és Tanay Frigyes. — **A Király** minden előadására még folyton elkelnek az összes jegyek.

A Táncoz huszárok bemutatója a Királyszínházban fényesen sikerült. A zenéje oly kedves, dallamos, hogy a közönség minden számát négy-ötösör megismételteti esténként. *Rajna Ferenc* a librettó-írójának és *Szirmai Albert* a zene szerzőjének páratlan sikerű darabja hosszú ideig állandó kasszadarabja marad a színháznak.

Vidéki színészet. *Szolnokon* páratlan sikerrel működik *Baróti Rezső* színtársulata. A társulat csupa elsőrendű művészi erőkből áll; Gerlachy Hermin, Sarkady Rózsi, Galambos Mariska, Gyárfás Ödön, Baróti Rezső, Tarján Emil, Baróti Jenő, Galambos Elemér és Szántó Jenő az operett, Bihary Ákos, Veszpréminé Ágh Ilona, Olasz Jolán, Rajz Margit, Madarassy Berta, Bihary László, Teleki Gábor, Szász Mihály és Lubinszky Tibor a drámai előadások erősségei. Színpa kerülnek az összes pesti színházak műsorán levő darabjai. A szolnoki lapok a legnagyobb elragadtatással írják a társulatról.

Gutaütés.

A most elköltözött, kedves, öreg Vizvári Gyulával történt meg a következő kis eset:

Mikor a kis öreget pár éve megütötte a szél, az egész ország óriási részvétellel érdeklődött iránta. Főként kartársai, a nemzeti színház művészei s különösen művésznői, valamint az akadémia növendékei igaz szeretettel lesték fölgyógyulását a közszeretettel örvendő művésznék.

Amint egy kicsit mozogni tudott, első útja a Nemzeti Színházhoz vezetett. Természetesen neki estek, ünnepezték, csókolgatták őt és ebben a nők vitték a főszerepet. Egyszerre négy-öt hölgyecske is csüngött az öreg ur nyakában s csókolgatták őt.

Öregbbs kartársai közül valamennyien irigykedve nézték a kedves jelenetet. Végre a Mester, a nők örök és hü tisztelője, szokott nyájaszkodásával megszólalt:

— Nézzétek ezt a *marhát*, hogy csókolgatták a nők!

A kis öreg diadalmas mosolylyal s akadozó nyelvvvel így felelt:

— Ne irigykedj pajtás. Majd, ha téged is meg fog ütni a guta, téged is így fognak szeretni, csókolni a nők! Most még félnek tőled!!!

Szabott árak.

Mozgalom indult meg a főváros kereskedői köreiben egy megegyezés létesítése iránt, melynek főcélja lenne az árak egységes megállapításával kiküszöbölni azt a lehetetlen üzleti harcot a kereskedelemből, amely már oly sok áldozatot követelt meg. Nem akar ez kartell lenni. Nem akarják ezt a közönség megkárosítására fölhasználni. Ellenkezőleg szolgálatot fognak tenni neki, mert végre meg fogja tudni mindenki az egyes szükségleti tárgyainak árát s nem lesz kiteve senki megrövidítésnek, becsapásnak.

Kezdi immár belátni a kereskedők annak a sokszor hangoztatott állításunknak igazságát, hogy ostobaság a „kevés haszon nagy forgalom“

hangoztatása. Minden tárgyon meg kell keresnie a kereskedőnek a tisztességes polgári hasznát, mert különben nem tud megélni. Ezt ma már a közönség is belátja.

A közönség kilenczted része sokkal szivebben vásárol már most is olyan üzletben, ahol szabott árak vannak. Elmúlt az az idő, mikor az embereknek kifizette magát órákig alkudozni valami fölött. Már megtanultuk, hogy az idő pénz. Tehát oly üzletet keresünk, ahol megnyugvással és bizalommal lehetünk azon tekintetben, hogy az áruknak az az ára, ami rájuk van írva és senkinek sem adják egy fillérrel sem olcsóbban. Ez megment bennünket az alkudozással járó időrablástól.

Örömmel látja mindenki a fővárosi kereskedőknek erre irányuló becsületes törekvését. Bár mielőbb sikerülne ezt az egész vonalon keresztül vinni.

Ezután már csak az ületi hitelezés egyöntetű szabályozását kellene közös elhatározással létesíteniök s akkor elérnénk végre a magyar kereskedelem megbizhatóságát!

HIREK.**A farsang.**

Megjött a farsang!
Oly vig az élet.
Keringő párok
Bosztóra kélnek.
Ez most a tánc:
A bosztón, bosztón!
Jó karneválnak
Izlését osztom.
De rá azért
Szörnyen haragszom,
Mert mesze távol
Sziciliába,

A vén földet
Keltette táncra
S bár vigan cseng-bong,
Minden hiába,
Egy egész világnép
Sir most nyomába.

Felolvasások. A *Józsefvárosi Népkör*-ben január hó második felében két igen érdekes felolvasás lesz. Az első *Farkas Elek*, a Magyar Építőiparosok Orsz. Szövetségének főtitkára tartja az *Onálló nemzeti bank, mint a külön vámlerület előfeltétele* címen. — Második *Gelleri Mór* kir. tanácsos, az iparegyesület igazgatója fogja tartani a *Munkásjóléti intézményekről*.

Segítőakelő Lányi özvegye érdekében. A napokban elhunyt kiváló cimbalom-művész és dalköltőnknek, *Lányi Gézának* özvegye valóságos gal nyomorog. A vidám, de érző szívű bohémvilág nagy akciót indított az özvegy érdekében. A mozgalom élén a most szintén gyászoló, nemeslelkű *Blaha Lujza* áll, aki őszinte részvétellel vonzódtott mindig az ő kedves cigányához, *Lányi Gézához*. Legkzelebb az ország összes színtársulatait fölszólítja a művésznő, hogy tartsanak egy-egy előadást a szegény özvegy javára és a fővárosban is rendeznek egy nagyobb szabású művész-estélyt, melynek jövedelmét följánlják neki. Szomorú dolog, hogy nálunk majdnem minden művész családjára nyomorban marad hátra. Gondoljunk vissza a folyton mosolygó apró cimbalmosra, aki annyi derűs órát szerzett nekünk művészetével és kedves dalával s akkor mindnyájan segíteni fogjuk azt a szerető hitvest, aki neki *Muzsája* volt.

A szabadelvű párt föltámadása. *Szabó Kálmán*, Debrecen III. kerülete képviselőjének halálával megürült mandátumra *Csanak János* a hivatalos jelölt. Vele szemben a volt szabadelvű párt *Dégenfeld József* gróftól léptette föl pártönkivüli programmal. Ez az első próbálkozása a volt szabadelvű pártnak a koalíció győzelme óta. *Dégenfeld*-nek nagy sánszai vannak, mert általános tiszteletnek örvend Debrecenben. A balpárt is állít jelöltet — minden remény nélkül — *Révy Nándor*, ügyvéd személyében. — A választás napját e hó 28-ra tűzték ki a középponti választmány. Esetleg pótválasztásra van kilátás.

A komáromi kis piszkos. A mucsai trombiták még nem haltak ki. A vidéki sajtónak még mindig vannak elég olyan parazitái, amik fölött az ember néha jót mulat, de sokkal gyakrabban az undor fogja el. A különben neve révén is jobb sorsra méltó Komáromnak is megvan az a szerencsétlensége, hogy ott is élőködik egy, a nyilvánosság kizárásával megjelenő nyomdapapiros, amely magának a „Komáromi Hírlap“ hangzatos címet adja. A főszerkesztője is hírhedt ember, maga: *Szabó Kálmán*. Neve még ismeretes. Tíz éve szabadult ki a börtönből. Szolgabíró volt valamikor és pofonnal meg bittal vallatta a mocsai parasztokat. Emberkinzásért zárták el. Más ember ilyen esetben legalább is Amerikába vándorol ki új életet kezdeni. És más városból oda is kergetnék. De Komárom egy jámbor, naiv és furcsa kis város. *Szabó Kálmán* ott ügyvéd

lett, irodát nyitott. Megválasztották városi bizottsági tagnak, a függetlenségi kör elnökének s mint ilyen lapot is indított. És most e lapban kiáll az „erkölcs-bíró”, jogegyenlőséget, szabadságot prédikálni, dirigálja Komáromot és lapjában hetenkint sárba ráncigálja le a polgármestert, a városi tanácsot, Búlow birodalmi kancellárt és mindazokat az érdemes embereket, akik börtönt soha se ültek, ellenben becsületes munkássággal ették meg kenyérük javát. A multkor a szolgabíró-szerkesztő-elnök hajnali murizáskor vasöklözövel leütött egy ottani köztisztelt uriembert. Így passziózik a főszerkesztő Komáromban. Bizony csak ott lehet ilyesmi. Ezt pedig elmondtuk abból az alkalomból, mert a nyomda-papírosa most már áthelyezte Budápestra a piszkolódás terepét. A mucsai harsona most lapunk a „Napló”-val foglalkozik, mivel a „Napló” Komáromban is el van terjedve. Sajnáljuk szegény Komáromot, hogy obskurus alakok kompromittálják holmi sajtó-rongyokkal. Mert hogy ott megjelenik valami, az nem volna baj se ránk, se Komáromra nézve, mert azt a kis piszkost a kutya se olvassa, de az a baj, hogy mi felelni vagyunk kénytelenek és ezt az országban legalább százezer ember olvassa.

Uj név. Az újjászervezett szociálisták karácsonykor 48-as függetlenségi szociáldemokrata pártnak nevezték el pártjukat. Ha ezzel azt értelmezik, hogy nemzeti alapokra akarnak helyezkedni, akkor őszinte szívből üdvözljük őket és ügyes vezérüket, Mezőfi Vilmost, akinek most már föltétlenül nagy estélyei vannak a nép osztatlan rokonszenvének előérése, mivel a nemzetközies legutóbbi gyászos végű (állalános) sztrájkjukkal és a mult év folyamán folyton balkezszel rendezett munkásmozgalmaikkal nagyon sok komoly gondolkodású munkást fognak az ő táborába vezetni.

Tigrisszívű anya. Talán rosszul választottuk a címet, mert még a tigris is védi a kölykeit. Ebben alacsonyabb az ember az állatnál, ha lezúlik odáig, hogy hiúságból, vagy rossz hajlamokból üldözi a saját gyermekeit. A rendőrségtől most egy olyan feljelentés hírt vesszük, amelyre megborzad az érző emberi lélek. A Népszínház u. 74. számú házban lakik egy özvegy asszony három apró gyermekével. Férje nem régg halt meg elmebetegséggel. Az asszony, aki még fiatal és csinos, valósággal üldözi gyermekeit. Terhére vannak s ezért üti-veri őket, nap-nap után kinezta a szegény árvákat. Sikoltás, sírás, rivás, hörgés veri föl álmából a szomszédokat. Ilyenkor az asszony veri a gyermekeket. A jószívű szomszédok utójára megsokalták a szivtelen anya rettentő gyermek-kinzását és följelentették a rendőrségen. A rendőrség most nyomozást indít és ha a följelentésnek komoly alapja van, a tigrisszívű anyát letartóztatja, a gyermekekről pedig addig a hatóság gondoskodik.

A máramarosszigeti államilag segélyezett iparfejlesztő bizottság kezimunka és himzőipar készítményeit a Tulipán szövetség Gerler Adolf, VIII., József körút 75. cénél helyezte el, mit az érdeklődőknek szívesen tudomására hozunk és e cikkek vásárlására a nagyközönség figyelmét felhívjuk.

Varga István fa- és vászonredőny gyáros hirdetését a közönség szíves figyelmébe ajánljuk. Pártoljuk a hazai ipart!

A jövő! Minden embernek szüksége a mai nehéz megélhetési időben magáról és családjáról gondoskodni, hogy állandóan jó és biztos kereseti forrása legyen; ez alkalommal erre a célra alakult a fővárosban a Reform masszírozó-terem, VII. ker., Erzsébet-körút 37. sz. ahol úgy nők, mint férfiak akiknek erre a pályára hajlandók, állandóan masszírozó és Vizekzelési Tanfolyamra jelentkezhetnek naponta bármely órában reggel 8-12 ig, délután 2-5 ig; **Videkieknek** lakásról gondoskodva lesz. Egyben felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét az intézet hirdetésére.

Szívhajók és véredényelmeszesedés ellen Finsen-féle ivlámpafürdőket alkalmaz dr. Hönig László villanygyógyintézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.). Ezt az eljárást a koppenhágai Finsen intézetben több mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhajók, szivizom-megbetegedés, véredényelmeszesedés, ideges szívhaj és szivszorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

A lipótvárosban.

(Megtörtént szombaton.)

— Hová mégy?

— Megyek a lipótvárosi kaszinóba. Král tűzérképítany tudományos fölo'vasást tart a léghajózásról. És te nem jössz?

— Harmine évig vigéce voltam. Én már eleget repültem!

Holnaposok és Wilde Oszkár

A nagyváradi modernnek, a Holnap című irodalmi szabadalmároknak, Ady Endre távozásával Oláh Gábornak a B. H.-hoz történt behódolásával borzasztó helyzetbe jutottak. Ugy érezték magukat, mintha fejüket lecsapta volna egy bárd... bárd... bárd.

Nincsen, illetve nem volt vezérük. Adyt megtagadták, mert legutóbb 108 verset tartalmazó kötetében, vagy husz nemcsak érthető, de igaz poétára valló gyönyörű költeményt mert írni. Oláh szerintük a párizsi bortól berugva essayket köpköd valami álpoétáról Szabolcska Mikáról holmi kis zuglapban a B. H.-ban. Szóval elesapták a vezérüket tüzet, vizet pfujtak rájuk... rájuk... rájuk.

Ekkor, mint egy mentőangyal megérkezett Váradra az irodalmi antiquárus, Van der, die, dasz, fon és cü Hoske (Rozsnyay) Kálmán, aki bájosan mosolyogva rávette a váradi özvegy Holnaposokat, hogy válasszák meg vezérüknek, elnöküknek az Istenben boldogult Wilde Oszkárt.

Ez a mesés ajánlat nagy lelkesedést keltett. A Pannónia kártyaszobáját fényesen kivilágították. A választás megtörtént és rögtön egy emléktáblát küldtek óriási deputációval Párisba, Wilde Oszkár vezérük és elnökük iránti hódolatlak jeléül... ül... ül... ül.

Az elesapott vezérek azóta szomorúan költik szép verseiket, melyek már nem olyan tulmodernek.

A Holnap pedig vígan él, virul, költ, ha van mit, mert van már vezérük, sőt él és mesél annak földi helytartója, a bájos szavu von der Hoske Kálmán... Kálmán... Kálmán...

Nem özvegy már a Holnap!

Éljen a vezér!

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredet SCOTT-féle eljárás kiváló szerre teszik, sőt tápereje is elsőrangú. — Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Számolási csoda.

A most készülő gyógyszerész kamara törvényjavaslatához szeretnék ezzel a kis komédiával impressziót szolgáltatni a m. k. belügyminiszter urnak.

$$5 \times 5 = 3.$$

A gyógyszerész tulajdonos empir-stilusu dolgozó szobájában irásztala előtt ül. Feje fölött sűrű fekete felhő. Ismert jelenség ez: a kétségbeesettek agy-izzadmánya. Számol és nyög-nyög és számol. Hirtelen felugrik, egy velencei tükröt tesz maga elé. Miután kétségtelen bizonyosságot szerzett arról, hogy nem változott át öszvérré, megnyomja a háziteles csengettyűjét és a feleségét hívja.

Gyógyszerész: „Édes Lenkém adj föl egy számtani példát... Én bolond? Ugyan Lenke ne ellenkezzél... Semmi... bajom... Gyermeink boldogságára kérlek tedd amire kérlek... $5 \times 5 = 3$. Meanyi 5×5 ? (Fanatikus öntudattal) $5 \times 5 = 3$. Tréfálok? A fene... Azt mondd, hogy 25? Esküdj meg, hogy anyyi, meg van a Palika egyszerűgyében?... (Dühösen) Jó, jó. Azért ne akarj te többet tudni mint én. Eredj a dolgozdra. (Erőtlenül leejti a kagylót.)

Tovább számol s a köd növekszik. Minél nagyobb ambícióval keresi a világosságot, annál zavarosabb lesz előtte a dolog.

Egy éve tulajdonosa a „Zöld majom” gyógy-

szertárnak. Százezer forintért jutott hozzá, melynek egy harmadával még tartozik. Az előbbi tulajdonos könyvei és az információk azzal kecségtették, hogy a jövedelemből két év alatt letörleszti a hátralékot s a mellett szépen megél. Am de most, hogy a számla kiírást végzi, az a tudat élet fel benne, hogy vagy hibás a bejegyzési napló, vagy pedig ő írta ki rosszul a tételeket. Jobban utána nézett és belátta, hogy ez irányban nincsen tévedés. Ekkor kezdi számolási tudományát gyanusítani.

Ujjabb eszme villan fel agyában.

Hát ha becsapták?? Igen, igen. S ő erre csak most jön rá. Ó, és ne értené a számoláshoz? Hiszen prima matematikus volt, Sőt, legénykorában, míg kollégái kocka, leány és serleg társaságában töltötték el szabad idejüket, addig ő bonyolult számtani feladványokat oldott meg sikeresen.

Igy felülni? Szégyenpirja ömlik el arcán.

Persze. Vakon bizott az elődjében és a könyvekben.

Mit csináljon most? Igy nem vezetheti tovább a patikát, mert tönkre megy. Káromkodik, dul-ful, szidja mindazokat akik előmozdították károsodását, de főleg a törvényt, amely olyan gyatra rövidlátó, hogy nem bünteti ezt az értékhamisítást is, hogy tovább téri a patika jog átruházását. Apropos átruházás. Tünetmentes gyorsasággal szánja-bánja, a mit a törvényre és egyebekre mondott és ugyanoly sebességgel fő fohászt rebeg-e törvény egészségére. Ha nem volna, mi lenne most belőle? Földönfutó koldus. Kacagni kezd és behívja segédeit.

Gyógyszerész: Uraim! A márleg összeállításánál meggyőződtem, hogy várokozásokon feletti anyagi siker arattam, ennél fogva hálás köszönetet mondok Önöknek, akik ebben szorgalmuk és megbízhatóságukkal segítségemre voltak. De tovább megyek. Fizesdüket husz forinttal felmelem s az új esztendő küszöbén fogadják egyenkint száz koronás tiszteletdíjamat; holnap pedig a vendégeim lesznek.

(A két holtrafáradt ember hidegen mormolja a köszönetet. A gyógyszerész kezét fog velük, gyürü-szivarokat dug szájukba és intim dolgaik iránt érdeklődik. Mikor kimentek, hivatja a laboránst.)

— János! Maga ezentul tíz koronával többet kap havonta. Újévre itt van husz korona. Jó, jó. Megérdemli. Várjon csak. Ezt a levelet feladja a postára.

(Leül és ír:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Szíveskedjék b. lapjában az alábbi hirdetés közzétételére.

„Nagy vidéki városban, elegánsan berendezett, évente 80.000 koronát forgalmazó gyógyszerész, családi okok miatt 24.000 koronáért azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Öszinte hiva
Stefán Pál

A „Zöld majom” gyógyszerész tulajdonosa

Avaros. Helyi telefon.)

$$5 \times 5 = 55$$

A laboráns távozása után derült ábrázattal fog újra a dologhoz, Ir, számol és mosolyog. A ködfelhőt a megelégedettség glóriája váltja fel. Mikor befejezte munkáját, csenget a házi telefonon.

Gyógyszerész: Halló! Te, vagy az édes Lenkém? Előbb, bevallom, goromba voltam, bocsáss meg... De ilyenkor azt se tudja az ember, hol a feje... No, no... Ha a Holzer számláját kifizetem, szent lesz a béke?... Ugye, ugye mondtam. Még egy kis szíveséget. Kérdezz újra az egyszerűgyéből... Ismétled?... 5×5 ?... Most már tudom. $5 \times 5 = 55$. Ne vetsz?... Megörültem?... Csacsi te. Ide hallgass. Ha én erre nem jöttem volna rá, egy pár hónap mulva mint koldusok távoztunk volna ebből a városból... Még sem érted?... No majd este megmagyarázom, ha haza jövök... Az orvosi körben fogok vacsorázni... Ne félj, nem kerül sokba... Legföljebb két-háromszáz koronába... Pá, édes, okos Lenkém. Csókold meg helyettem a Palikát.

E kis komédia után egy hónap mulva a „Belügyi Közlöny”-ben mindenki ezt olvashatta: **Személyjogi gyógyszerész átruházása:** Avaros. (Zöld majom.) Stefan Párol felnotós Péterre, (10.000—908 B. M. sz.) stb...

FŐVÁRCS.

Vállalatok adója. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok eddig az adópénztárnál fizették ki adójukat. A tanács elrendelte, hogy a vállalatok ezután adójukat a VI. kerületi előjáróságnál fizessék.

Automobil-adó. A székesfőváros legutóbbi közgyűlésén *Benedek Dezső* indítványt tett az automobilon megadóztatása érdekében. Ez teljesen jogosult kívánság. *Pető* azonnal a magánfogatok megadóztatását is kívánta. Bizony itt van már az ideje az összes luxustárgyak megadóztatásának. Ne csupán a kis ember viselje a közterheket, hanem osztozzék benne s vegye ki részét belőle az is, akinek luxusokra is van pénze. *Pezsgő, likörök, kártya, automobil, versenystálló* alapos megadóztatásával talán el lehetne tüntetni a főváros deficitjét.

Inasok iskolamulasztásai. A budapesti iparosok nevében *Cserna Lajos* ipartestületi elnök, továbbá *Spitz Lajos* és *Krausz József* felkerestek *Festetich Géza* grófot, a fővárosi tanügyi osztály vezetőjét és arra kérték, hogy intézkedjék az inasok iskolamulasztásai esetében, ha a mestereket mulasztás nem terheli, őket büntetéssel ne sújtsa az előjáróság. Kérték továbbá, hogy a szüleivel lakó inasok vasárnapi iskolamulasztásai esetén a szülőket bírságozzák meg, mert vasárnap csak ők képesek az inasra felügyelni. Végezetül arra is kérte a tanácsos, hogy az iránt is intézkedjék, hogy a mester meggyőződhessék arról, vajon volt-e inasa az iskolában. Ez egy érhető el, ha a tanító az iskolátogatást aláírásával, vagy pecsétel igazolja. A tanácsos megígérte, hogy a kívánságok eleget fog tennt.

SPORT.

A Rákosi- és a Nagy Alagi-díj.

Maholnap megtörténnek a nevezések a tavaszi meeting nevezetes eseményeire, melyek között, mind az időt, mind pedig az érdekességet tekintve első a Rákosi-díj és közvetlen utána következő a Nagy Alagi akadályverseny. Most megjelölni akármelyik verseny valószínű nyertesét természetesen nem lehet, csupán arra szorítkozhatunk, hogy felsoroljuk azokat a lovakat, melyek a tavalyi gát- vagy sík-forma alapján sánsszal fognak megjelenni a startnál. Ezek között első helyen áll *Formidable II.* Ez a kitűnő klasszisú ló dacára annak a nagy súlynak, melyet a handiceper fog ráronni, bár accidens feltétlenül ott lesz a finisben. Ma *Formidable II.* a legméltóbb aspiránsa nemcsak a Rákosinak, hanem a Nagy Alaginak is, annál is inkább, mert a kitűnő *Nugomor* a Nagy Alagiban oly pönabást vesz nyergébe, melyet *Formidable II.*-nek semmi esetre sem adhat le. Kitűnő szerepet fog játszani mindkét versenyben a *Jankovich-istálló*, melynek főtámasza a jó sík és gátformára visszatekintő *Miután*. *Mravik* mesternek kilátásai nem a legroszábbak, mert *Armandol* és *Garát* erősen fogja megfogni a handiceper, *Tilos* és *Iénasszony* pedig messze mögötte állnak *Formidable II.*-nek és *Miután*nak. Ismerve azonban *Mravik Pál* csodákat mivelő trainingjét, crackjait nem hagyhatjuk számítás nélkül. A szerencsés *Pache*, aki két évben egymásután összefoldozott páriákkal vitte el a Rákosit, az idén *Pédával* és *Sorossal* ismételtén jó reményekkel nézhet a verseny elé. Ugyanezt mondhatjuk *Nugomor* szerencsés trenerjéről, aki előreláthatólag a szívós *Sturmmal* pályázik a két versenyre. Megemlítjük még *Earl* gondozóját *Folderok*. Szándékosan hagyjuk utoljára a kitűnő *Grey Tick*-et, amely epügy, mint *Formidable II.* bármily súly mellett is a két versenynek legkiválóbb aspiránsa lesz, ha tavaszig teljesen rendben jön.

A Magyar Atlétikai Club football trainere továbbra is *Gillemot* mester lesz. Részt vesz a football csapat az idén a „Polónyi ezüst labda” mérkőzésen és versenyezni fog a *Corinthian*-díjra. Április 14-én Bécsben, 25-én pedig Budapesten matchelnek a *W. A. C.* ellen.

KOZGAZDASÁG.

Vasuti igazgatók értekezlete.

A magyar, osztrák, bosnyák és hercegovinai vasutak ez év január hó 14-én Budapesten közös értekezletet tartanak. Utána a magyar vasutak igazgatói külön értekezleten maradnak együtt.

A pénzügyminiszter ellenőrzése. Híre jár, hogy a pénzügyminiszterumban egy olyan törvényjavaslattal foglalkoznak, mely az összes részvénytársaságok, de főként a pénzügyi vállalatok ellenőrzését ezelőzza, melynek kizárólag az icane a feladata, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat ellenőrizze. Elsősorban a jövedelem be-

vallása tekintetében. Hogy erre szükség van, ahhoz szó nem fér. A visszaélések olyan mérveket öltöttek már, hogy az energikus cselekvésnek a legfőbb ideje elérkezett. Purifikálni kell és meg kell akadályozni a hiszékeny emberek kifosztását. A miniszterium új szakosztályának értesülésünk szerint három alosztálya lesz. Ezek közül az egyik a pénzügyi részvénytársaságokat fogja ellenőrizni. A második a hitel-szövetkezetek és egyéb szövetkezeti alapon létesült vállalatokat. A harmadik az ipar- és kereskedelmi részvénytársaságokat, melyek nem pénzügyekkel foglalkoznak. Maga a megfigyelő ellenőrzés még nem lévén elég, kell hogy a miniszteriumnak adott esetben felülvizsgáló és beavatkozási joga legyen. Ez ma a magánvállalatokkal szemben nem lehetséges. Kell tehát, hogy törvényhozási intézkedés adja meg a miniszternek a szükséges jogot a beavatkozó eljárásához. Ily irányban, mint halljuk, most készül a törvényjavaslat, melyet *Wekerle* már nemakára az országgyűlés elé készült terjeszteni. Tisztességes vállalatoknak nincs okuk tartani tőle. A nem tisztességesek pedig hadd pusztuljanak! Nem lesz kár értük!

Az Első Magyar Iparbank május elsejével helyiséget változtat. Kibérelte ugyanis az igazgatóság az *V. József tér 1. sz. ház* első emeletét és földszintjét, melynek átalakítását és berendezését legközelebb megkezdik.

A Kereskedelmi Részvénytársaság birtokvásárlása. Egy bécsi szaklap értesülése szerint a Magyar Kereskedelmi R.-T. Aradmegyében, *Pankota* községben fekvő és *Sulkovszky* herceg tulajdonát képező birtokot meg akarja vásárolni és erre vonatkozólag már konkrét ajánlatot is tett.

Közlekedési Akadémia. Két évi tárgyalás eredményeként végre jövő évi szeptember hó 1-én életre kel a Közlekedési Akadémia. Az eddigi nasuti tisztképző tanfolyam, a postatávírdatiszti tanfolyam, a hajóstiszti tanfolyam egyesítése folytán, melyhez hozzáveszik a m. kir. postatakarékpénztár ügykörét felölelő tananyagot is és két fokot állapít meg a tervezet felsőt és alsót. Az itt nyert képesítés lesz egyedüli kvalifikáció a vasut, postatávírdá, hajózás és postatakarékpénztárnál alkalmazást keresők részére, természetesen megmaradva a fogalmazói személyzetre nézve az 1883. I. fejezetben foglalt minősítési kötelezettség is. A javaslat már az érdekelte intézményeket megjárta s nemcsak a minisztertanács elé kerül s már a tavasszal az országgyűlésnek is benyújtja *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszter. Rendkívül üdvös dolog, hogy a képesítés kérdését végre egységesítették és szabályozták.

Országos Gazdasági Bank. Ezt az új nevet vette föl az eddigi Gazdasági Bank részvénytársaság, mely ezzel működésükörét az egész országra kiterjeszti.

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság. Kimutatás: Bevételek nov. 1-től 30-ig 1908: K. 974.666. 1907: K. 1.353.860. — 1908: K. 379.194. Ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől október végéig 1908: 11.583.859. 1907: K. 14.651.865. — 1908: K. 3.068.000. Összesen 1908: K. 12.558.525. 1907: K. 16.005.725. — 1908: K. 3.447.200.

Az „Equitable“. Napokban híre járt, hogy az Equitable amerikai társaság Magyarországon igazgatóságot akar szervezni. Mi kétkedéssel olvastuk e híreket, mert alig tételezzük fel, hogy fog kerülni Magyarországon valamire való számottevő uriember, aki ma az „Equitable” igazgatóságát elvállalni merésznél. Ilyenről nincs is szó, mert az egész híresztelést a cég hivatali értesítők egy rossz szul közölt közleménye okozta. Az „Equitable” marad ott, ahol volt, a biztosító ranglétra legutolsó fokán, a felosztás legelső stádiumában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A kabinosnő kálváriája.

„Hálátlan voltál Pista!”

(Járásbíróági tárgyakás.)

Dagadt ábrázattal állított be özvegy *Masznik* Mártonné a büntető járásbíróshoz tegnap reggel.

Az esete furcsa. Adjuk, amint elmondta.

Az Erzsébet téren volt sokáig kabinosné. Igen meglepődött, jó életet élt. Az urak és hölgyek nagyon sűrűn látogatták és többnyire előkelő vendégei voltak, akik a „tiz filléres” osztályba jártak.

Szép kis summát raktak így össze számára a vendégek és igen gondtalanul élt, míg meg nem ismerkedett *Hlatki* István boltiszolgyával. Pista, aki akkor facér volt, megszagolta, hogy itt szép summa pénz gyűl össze naponta, elkezdett naponta a kabinba járni, közben folyton szerelmével ostromolta. Özvegy *Masznik* né végre meghallgatta és gyengéd szerelmi viszony fejlődött ki köztük. A kabinba járt egy fiatal ember is, a „hat filléres”-be, ez volt boldogtalanságuk oka. Pista féltékenykedni kezdett. Egyszer az előirt szabályok súlyos megsértésével kergette ki onnan a vélt udvarlót. Máskor meg őt verte el. Egyszer úgy fölpofozta, hogy kénytelen volt cserélni. Áthelyeztette magát a szegényház-téri kabinba.

A bíró fejet csóválta.

— Igaz az *Hlatki* István?

— Nem igaz kérem. Nem azért ment át a szegényháztéribe. Az orvos levegőváltást ajánlott neki.

Az özvegy azután elpanaszolta, hogy a szegényháztéri kabinban is folyton üldözte. Pedig hálátlan volt, mert amit az urak nappal ott hagytak, azt ő mind neki adta. És még ráadásul meg is verte.

— Hazudik! — kiáltja közbe Pista.

— Nem igaz, hogy megverte?

— Az igaz. De az nem igaz, hogy engem pénzelt e nő. Amit adott, az csak kölcsön volt, melyért örök hálával vagyok neki adósa.

— Kivánja a megbüntetését?

— Igen!

A bíró bekülésre hívta föl a feleket. *Hlatki* István elkezdte kérlelni az asszonyt és végül is kibékülve távoztak el.

Kiadja:

A „Napló“-ujságvállalata.

Igazgató: **Erdész Zsigmond.**

Segédszerkesztő: **gelsei Biró Zoltán.**

Jahn-féle vendéglő

Budapest, V. kerület, Lipót-körút 10.

Tulajdonos: **GRACHEK FERENC**

Kitűnő magyar konyha. Pompás homoki borok, friss csapolású kőbányai Dréher-sörök. Minden kedden és pénteken halászlé. Nagy éttermek. Estélyekre, vacsorákra társaságok részére külön szobák. Előzékeny kiszolgálás

Hirdetéseket,
hirdetés- és előfizető-gyűjtőket és
lapelárusítókat felvezet
a **NAPLO** kiadóhivatala
Budapest, VII., Dohány-u. 88.

BRÁZAY
SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB

ÓVAKODJUNK
ÉRTEKTELEN
UTÁNZATOKTÓL!

